

SJVFS 2019:17

**Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd
om hästhållning;**

Saknr L 101

Utkom från trycket
den 29 mars 2019

beslutade den 28 mars 2019.

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 2 kap. 9, 11, 13, 14 och 18 §§
djurskyddsförordningen (2019:66) följande.

Dessutom beslutar Jordbruksverket följande allmänna råd.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 KAP. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER	2
Inledande bestämmelser	2
Definitioner	2
Ytterligare bestämmelser om hästhållning	2
2 KAP. SKÖTSEL OCH HANTERING.....	3
Tillsyn.....	4
3 KAP. BYGGNADER OCH FÖRVARING	4
Allmänna krav	4
Ventilation och luftkvalitet.....	5
Ljus och buller.....	5
Brandskydd.....	5
Liggytor	6
Särskilda krav vid fölning och utrymme för behandling m.m.	6
Krav på utrymme.....	6
Förvaring av häst i transportfordon	8
4 KAP. FODER OCH VATTEN	8
5 KAP. RASTNING OCH UTEVISTELSE	9
6 KAP. ÖVRIGA BESTÄMMELSER	9

¹ Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1 Celex 32015L1535).

1 KAP. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid all hästhållning.

2 § Hästar får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i dessa föreskrifter om veterinär eller godkänd hovslagare har ordinerat detta av veterinärmedicinska skäl.

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter betyder:

<i>Avvänjning</i>	Den process då sto och föl skiljs åt och di-perioden avslutas.
<i>Gruppbox</i>	Box där flera hästar hålls samtidigt.
<i>Häst</i>	Hästar och åsnor samt korsningar mellan dessa.
<i>Individuell uppstallning</i>	Hästar som hålls en och en, vanligen i spilta eller box.
<i>Kalla årstiden</i>	Del av året då dygnsmedeltemperaturen understiger + 5° C.
<i>Ligghall</i>	Stall med liggplats för lösgående hästar. Hästarna hålls inte instängda i ligghallen utan kan själva välja när de vill använda den.
<i>Spilta</i>	Plats där hästar binds och väggar begränsar hästens rörelsefrihet i sidled.
<i>Spilta för uppstallning</i>	Spilta där en häst kan bindas under längre perioder och hästen har möjlighet att ligga ned och sova.
<i>Stall</i>	Byggnad för hållande av djur.
<i>Ätspilta</i>	Spilta som hästen endast vistas i under korta perioder för att äta. I ätspiltor kan hästarna stängas in istället för att bindas.

Ytterligare bestämmelser om hästhållning

4 § Grundläggande bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas finns i djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66).

Bestämmelser om träning och tävling med hästar samt om dopning finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:26) om träning och tävling med djur.

Bestämmelser om transport av hästar finns i rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97² samt i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:7) om transport av levande djur.

Bestämmelser om förprovning av häststallar finns i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:12) om förprovning.

För hästar som hålls på cirkus gäller även Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2019:4) om cirkusdjur.

För hästar som hålls för offentlig förevisning gäller även Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:29) om djurhållning i djurparker m.m.

2 KAP. SKÖTSEL OCH HANTERING

1 § Hästar ska normalt sett hållas så att de kan se, höra, känna lukten av och ha daglig fysisk kontakt med andra hästar i hage och/eller under den tid de står uppstallade i box eller spilta. Kravet på fysisk kontakt gäller inte för de hästar där möjlighet till fysisk kontakt med andra hästar, även i en box genom ett galler, medför stor risk att hästen skadar sig själv eller andra hästar.

Hästar som före dessa föreskrifters ikraftträdande har hållits så att deras behov av social kontakt uppfyllts på annat sätt än enligt första stycket får även fortsättningsvis hållas så under förutsättning att hästarna inte mår uppenbart dåligt.

2 § Hästar ska förflyttas lugnt och under förhållanden som inte innebär onödig stress och skaderisk för hästen. Passager, dörrar, gångar och vägar ska vara fria från föremål som hästar kan skada sig på och de ska vara konstruerade så att hästar kan passera utan fysisk kontakt med andra hästar.

3 § Hästar ska hållas tillfredsställande rena.

4 § Hästars hovar ska verkas vid behov och om så behövs även förses med hovbeslag.

5 § Hästars känselhår får inte klippas av eller på annat sätt avlägsnas. Detta gäller inte om enskilda känselhår måste klippas eller avlägsnas för att undvika lidande för hästen. Med känselhår avses de speciella, hårda hårstrån på mule och runt ögonen som hästen använder för sin känsel.

6 § Föl ska avväjnas på ett sätt som tar hänsyn till deras psykiska och fysiska hälsa. Under den period som föl avväjns ska de hållas tillsammans med minst en annan häst.

7 § Utrustning som används till en häst ska vara väl anpassad till hästen och användas på ett sådant sätt att den inte kan orsaka hästen lidande, skador eller sjukdom.

8 § Hästar som hålls i spilta för uppställning ska bindas med löpande grimskäft som möjliggör för hästarna att ligga på sidan med huvudet vilande mot underlaget.

9 § Hästar får inte hållas uppstallade i spilta mer än sammanlagt 16 timmar per dygn.

Första stycket gäller inte i följande fall:

² EUT L 3, 5.1.2005, s. 1 (Celex 32005R0001).

SJVFS 2019:17

1. Om det är nödvändigt för att skydda hästarna vid onormala väderleksförhållanden.
2. Om det är nödvändigt för att skydda hästarna från skador eller sjukdom vid onormala markförhållanden som inte kunnat förebyggas.
3. Om det är nödvändigt för att skydda hästarna mot allvarliga insektsangrepp.
4. Om det finns en omedelbar fara för rovdjursangrepp som rimligen inte kan undanröjas på annat sätt.

10 § När hästar binds på annan plats än i spilta ska de hållas under kontinuerlig uppsikt.

11 § Underlaget i spiltor eller på andra platser där hästar binds ska vara jämnt och halkfritt.

12 § Hobbling är förbjudet. Med hobbling avses att begränsa hästens rörelsefrihet genom att binda ihop hästens ben, eller att på bete eller motsvarande

1. binda ihop flera hästar med varandra,
2. fästa en tyngd eller annat hindrande föremål, som inte kan betraktas som uppbindning, vid hästen, eller
3. binda ihop andra delar av hästen för att minska dess möjlighet att förflytta sig.

13 § Hästar ska hållas så att de utan svårighet kan upprätthålla sin värmebalans.

14 § Hästar ska ha tillgång till tillräckligt med dagsljus för att kunna upprätthålla en normal dygnsrytm och sina fysiologiska årstidsmässiga variationer.

15 § Hästar ska hållas och skötas på ett sådant sätt att risken för att de ska utsättas för svåra insektsangrepp minimeras.

Tillsyn

16 § Hästar ska ha tillsyn minst en gång dagligen. Nyfödda, sjuka eller skadade hästar och hästar som betar sig onormalt ska ses till oftare. Detsamma gäller för ston vid tiden kring fölningen.

17 § Automatiska system och anordningar som vid driftstörningar riskerar att ha en negativ inverkan på djurskydd och djurhälsa ska kontrolleras dagligen. Det ska finnas en godtagbar plan för hur djurskyddet ska upprätthållas vid elavbrott eller andra störningar i automatiska system.

3 KAP. BYGGNADER OCH FÖRVARING

Allmänna krav

1 § Vid en anläggning där hästar hålls under den kalla årstiden ska alla hästar samtidigt kunna hållas i stall. Ligghall är en form av stall.

2 § Stall ska kunna rengöras och desinficeras.

3 § Inredning som hästar kan nå, inklusive väggar och boxdörrar, ska vara utformade så att hästar inte kan skadas och vid behov försedda med skydd. Inredning som hästar kan nå ska dessutom vara utformad så att skaderisken inte ökar om den utsätts för hästsparkar.

4 § Lösa föremål som hästar kan skada sig på och ämnen som kan skada hästar ska förvaras oåtkomliga för hästar.

Ventilation och luftkvalitet

5 § Samtliga hästar i stallen ska tillförsäkras kontinuerlig tillförsel av frisk luft.

6 § I ett stall får hästar inte utsättas för luftföroreningar i en nivå som kan påverka deras hälsa negativt. I ett stall får hästar dock endast tillfälligtvis utsättas för luftföroreningar som överstiger följande värden:

- ammoniak: 10 ppm,
- koldioxid: 3 000 ppm,
- svavelväte: 0,5 ppm,
- organiskt damm: 10 mg/m³.

7 § I värmeisolerade stallar får den relativa luftfuktigheten under vintern inte annat än undantagsvis överstiga 80 procent såvida inte stalltemperaturen understiger 10° C. I sådana fall får den numeriska summan av stalltemperaturen och den relativa fuktigheten inte överstiga 90. I oisolerade stallar får den relativa fuktigheten inte annat än undantagsvis överstiga uteluftens relativa fuktighet med mer än 10 procentenheter. Med vinter avses meteorologisk vinter.

Ljus och buller

8 § Stall får vara försedda med andra ljusinsläpp för dagsljus än fönster.

9 § Stall ska vara försedda med fast monterad belysning som inte förorsakar hästarna obehag och som medger att tillsyn kan utövas utan svårigheter. Kravet på fast monterad belysning gäller inte för ligghallar under förutsättning att tillräcklig belysning som möjliggör tillsyn är ordnat på annat sätt.

10 § Buller i stall får inte ha en sådan nivå och frekvens att det påverkar hästarnas hälsa negativt. I stall får hästar endast tillfälligtvis utsättas för mekaniskt buller överstigande 65 dBA.

Brandskydd

11 § När hästar hålls i stall ska brand förebyggas och det ska finnas godtagbara förutsättningar att rädda dem i händelse av brand.

Allmänna råd till 11 §

Lantbrukets brandskyddskommittés rekommendationer bör följas vid nybyggnad och större om- och tillbyggnad av häststall.

Liggytor

12 § Liggytor ska vara torra, rena och ha en god liggkomfort. Liggytor ska också vara jämna och halksäkra. Strömedel ska ha god hygienisk kvalitet.

Särskilda krav vid fölning och utrymme för behandling m.m.

13 § Om fölning sker på annan plats än i fölningsex ska stoet ha möjlighet att gå undan från andra hästar.

14 § Hästar som normalt inte hålls i egen box ska, vid behov av särskild vård, ha tillgång till box eller annat utrymme där hästen kan hållas lösgående i eget utrymme.

Krav på utrymme

15 § De mått som anges i dessa föreskrifter är minsta mått och centrummått för normal inredning om inte annat anges.

16 § Avvikelse från föreskrivna mått kan godtas i befintliga stall under förutsättning att

1. djurmiljön i stallet som helhet är mycket god,
2. konsekvenserna av måttavvikelsen bedöms endast ha ringa påverkan på hästen gällande den funktion som måttbestämmelsen syftar till,
3. måttavvikelsen inte innebär någon ökad risk för skador, stress eller ohälsa hos hästen, samt
4. måttavvikelsen inte innebär att tillsynen och skötseln av hästen försvåras.

Första stycket gäller även vid förprövningspliktig ombyggnad om länsstyrelsen bedömer att kriterierna i punkterna 1–4 uppfylls.

17 § Takhöjden i det utrymme där hästar hålls eller tillfälligt binds ska vara minst 1,5 x mankhöjden. Takhöjden mäts från den nivå som hästen står på till takkonstruktionens eller annan byggnadsdetaljs lägsta nivå. För takkonstruktioner eller andra byggnadsdetaljer som är placerade rakt ovanför box- eller spiltvägg gäller inte kravet på takhöjd.

Takhöjden får inte vara så låg att den riskerar att försvåra skötseln av hästen eller stallet.

18 § När hästar hålls i box ska boxen minst uppfylla måttkraven i tabell 1. Om boxen inte är rektangulär eller kvadratisk ska boxen vara utformad så att en kvadrat, där sidan motsvarar kortaste sidan i tabellen, kan placeras i boxen. Boxens utformning får inte heller hindra hästen från att vända sig, lägga sig ned, ligga ner och resa sig naturligt.

Tabell 1. Minsta utrymme för hästar vid uppstallning i box.

Individuell uppstallning			Fölningsbox och box för uppstallning av sto med föl upp till sex månader	
<i>Mankhöjd (m)</i>	<i>Area (m²)</i>	<i>Kortaste sida (m)</i>	<i>Area (m²)</i>	<i>Kortaste sida (m)</i>
< 0,85	3,0	1,50	3,5	1,60
0,86 – 1,07	4,0	1,60	4,5	1,90
1,08 – 1,30	5,0	1,90	6,5	2,30
1,31 – 1,40	6,0	2,10	7,5	2,50
1,41 – 1,48	7,0	2,20	8,5	2,60
1,49 – 1,60	8,0	2,35	10,0	2,80
1,61 – 1,70	9,0	2,50	11,0	3,00
1,71 - 1,80	10,0	2,70	13,0	3,20
1,81 – 1,90	11,0	2,80	14,0	3,40
>1,90	13,0	3,00	16,0	3,70

Vid inhysning av hästar i permanenta eller tillfälliga stallar under maximalt fem dygn får arean minskas till 85 % av måtten i tabellen. Om syftet är att en häst ska stanna på platsen mer än fem dygn ska utrymmeskraven vara uppfyllda från första dagen.

19 § När vuxna hästar hålls i gruppbox ska den tillgängliga arean per häst motsvara arean enligt tabell 1 i 18 §. För unghästar 12–24 månader krävs en area på minst 75 % av arean för förväntad vuxenstorlek och för unghästar under 12 månader, en area på minst 50 % av arean för förväntad vuxenstorlek.

20 § Ligghallar ska vara utformade och placerade så att

1. samtliga hästar i en grupp samtidigt kan ha tillgång till utrymmet,
2. hästarna inte undviker att använda ligghallen, samt
3. hästarna får skydd mot väder och vind samt en torr och ren liggplats.

När hästar hålls i ligghall utan utfodring i ligghallen får den tillgängliga torra liggytan minskas till 80 % av arean i gruppbox. Om hästarna utfodras lösgående inne i ligghallen ska den torra tillgängliga liggytan motsvara utrymmeskravet för gruppbox.

21 § Hästar får inte hållas i spiltor för uppstallning som har byggts efter 1 mars 2019. Spiltor som har använts före detta datum får fortsätta att användas.

22 § Minsta utrymme i spilta för uppstallning och i ätspilta anges i tabell 2. Måtten får inte överskridas så mycket att det innebär en ökad risk för att hästen kan skada sig vid uppbindning.

Tabell 2. Minsta utrymme för hästar i spilta för uppstallning och ätspilta.

<i>Mankhöjd (m)</i>	Uppstallning			Ätspilta	
	<i>Längd (m)</i>	<i>Bredd (m)</i>	<i>Skiljeväggens höjd (m), exkl. ev. galler</i>	<i>Längd (m)</i>	<i>Bredd (m)</i>
< 0,85	1,50	1,00	0,80	1,40	0,50
0,86 – 1,07	1,80	1,15	0,95	1,75	0,50
1,08 – 1,30	2,15	1,40	1,15	2,10	0,55
1,31 – 1,40	2,35	1,50	1,25	2,30	0,60
1,41 – 1,48	2,45	1,60	1,30	2,40	0,65
1,49 – 1,60	2,65	1,75	1,40	2,60	0,70
1,61 – 1,70	2,85	1,85	1,50	2,75	0,75
>1,70	3,00	2,00	1,60	2,90	0,80

Förvaring av häst i transportfordon

23 § Hästar får, i samband med aktiviteter som de transporteras till, vid behov förvaras i transportfordonet. Detta gäller endast hästar som inte oroas av denna typ av förvaring och om förhållandena i transportfordonet är goda. Hästar ska vid dessa tillfällen ses till minst en gång per timme.

Vid de tillfällen som avses i första stycket får hästar förvaras i transportfordonet nattetid om samtliga villkor för uppstallning i box kan tillgodoses. Hästarna behöver då inte ses till varje timme.

4 KAP. FODER OCH VATTEN

1 § Hästar ska utfodras med en grovfoderbaserad foderstat som

1. medger tillräcklig sysselsättning för att förebygga stereotypier,
2. ger förutsättningar för att förebygga störningar i mag-och tarmsystemet,
3. över tid motsvarar hästens energi- och näringsbehov, och
4. resulterar i ett hälsosamt hull.

2 § Hästar som inte har fri tillgång till dricksvatten ska få dricka sig otörstiga minst två gånger dagligen jämnt fördelat över dygnet. Flödet i automatiska system ska vara tillräckligt för att inte begränsa hästarnas vattenintag.

3 § Hästar ska ha möjlighet att inta foder och vatten utan onödig risk för stress eller skador.

5 KAP. RASTNING OCH UTEVISTELSE

1 § Hästar ska normalt sett dagligen ges möjlighet att röra sig fritt i sina naturliga gångarter utomhus. För föl och unghästar upp till 12 månaders ålder ska denna rastning ske tillsammans med minst en annan häst.

Vid anläggningar som var i drift när dessa föreskrifter trädde ikraft får sådan rastning ske inomhus, i ridhus eller motsvarande, om det saknas möjlighet att anordna rastningen utomhus.

2 § Betesmarker, rasthagar och drivningsvägar ska vara fria från föremål och områden med uppenbar risk att skada hästarna. De ska också vara tillräckligt dränerade eller naturligt ha motsvarande egenskaper.

3 § Stängsel ska vara väl uppsatt och underhållet samt i övrigt utformat och anordnat på ett sådant sätt att hästar som hålls inom stängslet eller drivs mellan stängsel inte skadas. Stängsel som innehåller taggtråd får inte användas.

4 § Hästar som går ute, eller har möjlighet att gå ut, på betesmark eller i rasthage mer än 16 timmar per dygn under den kalla årstiden ska under den kalla årstiden ha tillgång till ligghall.

6 KAP. ÖVRIGA BESTÄMMELSER

1 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning under förutsättning att det inte strider mot någon bindande EU-rättsakt, djurskyddslagen (2018:1192) eller djurskyddsförordningen (2019:66).

Denna författning träder i kraft den 1 april 2019, då Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2018:49) om hästhållning upphör att gälla. De allmänna råden ska gälla från och med samma tidpunkt.

CHRISTINA NORDIN

Helena Elofsson
(Avdelningen för djurskydd och hälsa)